

چەند دیمەنیک لە کوردستاندا

دیمەنی دووهم

(بۆ کوشتنی کەسیکیتر هاتبوون، بەهەلە تەقەیان لە منکردو بریندار بووم)

دەرسیم دیبەگەیی 25.07.2005

Darsim88@hotmail.com

زۆرن ئەوانەیی لە پۆژانی سەخت و تەنگانەدا گیانی خۆیان خستبوو نێو لە پێ دەستیان و هەرچی لە توانایاندا بوو لە پیناوی کوردو کوردستاندا کردیان و درێخیان نەکرد. ئەو پۆژی، ئەو کەسانە هاوڕێ و هاوخەباتی گیانی بە گیانی ئەو بەرپرسانەیی ئیستای کوردستان بوون. ئەو بەرپرسانەش لە پۆژانی سەختی خەباتدا، دلایان خۆشبوو بەو هاوڕێتی یەو شانازیشیان پێوە دەکرد، چونکە لە ئەنجامی چالاکیی ئەو پێشمەرگانەیی کە دەهاتنە ناو شارو بەیارمەتی ریکخستنه کانی شار، کە سەدان سیخوڕو خۆفرۆش و تاوانباریان بەسزای گەل و شۆرش دەگەیاندا، بەرپرسانەکان بە پلێکانەکانی لێرسراویتی هەلەگەران و دەگەیشتنە پلەکانی سەرکردایەتی و مەکتەبی سیاسی و وەزارەت.

کەچی هەندیک لە بەرپرسانەکانی حیزبی و حکومی، کە زۆربەیان هەقالاتی دێرینی شاخ و هاوڕێیانی کونجی ژوورە تاریکەکانی زیندان و هەقالاتی پۆژانی سەختی خەباتی ژێرزەمینی سالانی حەفتاکان و هەشتاکانی ئەو پێشمەرگە ماندوو نەناسانەن، بەلام بە گۆڕەیی پێویست کاریان بۆ زۆر لە هەقالاتی دێرینەکانیان نەکردوو و دەتوانم بڵێم تارادەییەکی زۆر بێوەفابووینە لە بەرامبەریاندا. هەر ئەو بەرپرسانەیی ئیستا کە لە پۆژانی سەختی خەباتدا، شانازییان بە هاوڕێیەتی ئەو کۆرە ئازاو لەخۆ بردووانە دەکرد، کەچی ئیستا نەک هەر بێهەشیان کردوون لە دەستکەوتەکان، بەلکو ناتوانن بگەنە لایان و زۆریش لەو بەرپرسانە هاوڕێیەتی کردنی سۆزانی یەکان و کۆنە پیاوانی سەددام-یان پێ باشتەرە لە هاوڕێیەتی ئەوانەیی لە پۆژانی تەنگانەدا تەقەیان بەفیل لێدەداو ئەوانیان گەیاندا ئەو پلەو پایانەیی ئیستاکیان!!

بەلام سەیرە، هەر ئەو جۆرە بەرپرسانەن کە لە سەردەمی دروینەکردنی بەری رەنجی خەباتی رووبەر و بوونەو هەیی داگیرکەرەن، رقیان لە هاوڕێیەتی ئەو هەقالاتی دێرینانەیانە کە خونچەگۆلی تەمەنی لاویتی خۆیان لەو رێگایەدا بەختکردوو و زۆریان تاوەکو ئیستاش نەیان توانیوە خیزان پیکەو بنین، چونکە کاری ئەوان دلسۆزی و خەباتکردنە بۆ کوردستان و کورد، بەلام کاری ئەو کۆنە ئەمن و موخابەرەت و رەفیق حیزبیانە، ئیستا ئافرەت پەیداکردن و بردنە، کە هەر لە کاتی کارکردنیان لە گەل بەعسدا بووینە پێشەیان و بەشیکێ گرنگ لە ژیاناندا، بۆ ئەو جۆرە بەرپرسانە!!

یەکیک لەو پێشمەرگە دێرین و قارەمانانەیی بینیم کاک (ز.پ) بوو کە زۆر لە نزیکەو دەیناسم. کاک (ز.پ) پیاویکی نەخویندەوار، بەلام قسەزان، زیرەک، بەوفا، گویارایەل، ئازا، ماندوونەناس و دلسۆز بۆ کوردستان و کوردەو چەندین جار بریندار بوو. هەر لە سەرەتای دەستپیکردنەو هەیی شۆرشی نوێ، لەسالی 1976 یان 1977 بوو پەيوەندی بە ریکخستنه کانی (کۆمەلەیی مارکسی لینینی کوردستان) هەو کرد. ئەو هەندەیی بەندە ئاگادارییەتی، ئەو هەقالاتی، لە دەیان چالاکیی ناوشارو بەسزا گەیانندی خۆفرۆش و تاوانباران شانەشانی ئەو پێشمەرگانەیی کە بۆ ئەو مەبەستە دەهاتنە ناوشار، بەشداری کردوو. لەسالی 1984 هەو بوو بە پێشمەرگەو بەشداری داستانەکانی گرتنی ناحیەیی هیران و شاری رەواندوزو داستانی سەری رەشو گرتنی زۆربەیی رەبایەکان و چالاکییەکانی سنووری مەلەبەندی سێو شەپەکانی سەرکردایەتی و رووبەر و بوونەو هەیی شالاو بەدناو هەکی ئەنقالەکانی

کردوو. له دواى 84 دا تاوهكو 88 به دهیان جار هاته وه ناو شارى ههوليرو چه ندين چالاكى به ته نيای ئه نجام داو دهیان سيخورو پياو خرابى له له وه پرکرد. له كۆتايى سالى 1988 دا گه رايه وه ناو ههولير. له گه ل دهنگى يه كه م فيشه كى راپه رين له 11ى ئازارى 1991 هوه هيرشى كرده سهر فرقه ي فاروقو ئار. پى. جى يه كو كلاشينكو فيكى 75ى پيپوو و شيرئاسا به ههردوو چهك شهري دوژمنانى ده كرد. تاوه كو سالى 2002 پيشمه رگه بووه و به شدارى هه موو شه ركهانى ئيسلامى و پارتى و توركيوا پ.ك.ك ي كردوو، هه موو ئه و شه رانه ي كه ي.ن.ك ناوى ناوه (شهري پاراستنى ده سته كه وته كانى حكومه تى هه ريم).

(ز.پ) داواى ئه وه ناكات بيكه ن به به رپرسي مه لبه ند، ئه ندامى سه ركرديا هه تى، مه كته بى سياسى يان شوينه كه ي مام جه لال-ى بده نى، ئه وه ي ئه و داواى ده كات، پارچه زه وى يه كو و موو چه يه كى خانه نشينى يه كه بتوانيت ژيانى خو ي و خيزانه 10-12 كه سيبه كه ي پى مسوگه ر بكات!! به لام دواى ده يان ها توو چو ي ههولير-سليمانى هيجيان بو نه كردوو ئه و يش كو ليدا له بيزاريان.

ئو هه قاله بو ي گيرامه وه: (ئو به رپرسي كه ده بو ايه پشتگيريم ليكات بو وه رگرتنى زه وى و خانه نشينى، نه مده توانى بيگه مى چونكه هيج پيشمه رگه يه كى ديرينى له لانه ماوه كه بياناسم تاوه كو ريگام پيدين بچه لاي. تاكه كه س كه ده مناسى و ئه و نه يده ناسيم، كه سيك بوو به ناوى (س.س) كه كو نه خو فروشيكى دانيشتووى ههولير بوو و ئيستاكه به رپرسي نووسينگه كه ي ئه و به رپرسيه كه له سالى 1987 دا خو ي ره وانى ناوشارى كردم بو به سزا گه ياندى ئه و (س.س.ه). دواى دارشتنى پلانىكى توكمه و به ته نيا توانيم ئه و تاوانباره بدوژمه وه و به ده مانجه كه م 14 فيشه كم له و تاوانباره داو (س.س) كه وته سهر زه وى و وام زانى مردوو وه جيم هيشت. دواى گه رانه وه م، ئيزگه ي دهنگى گه لى كوردستان، ئه و چالاكيه ي خو ينده وه و گووتى: (خائين و خو فروش (س.س) له لايه ن مه فره زه يه كى تايبه تى كوره ئازاكانى سه ربه مه لبه ندى 3ه وه به سزاي گه ل و شو رش گه يه نرا).

زو ر هه ولما ئه و به رپرسيه بييم، به لام (س.س) هيج ده رفه تيكى نه دام. دواى بيئوميد بوونم بريارمدا چيتر به دواى ئه و كارهدا نه چم و وازبينم. به لام بريارمدا كه قسه يه كى وابكه م (س.س) بزائيت كه من ده زانم كو نه خو فروش و پياوى ئه منى سه ددام بووه، بو يه له دوا جاردا پيمگووت: ئه رى (س.س) به بيرم دي ت له سالى 87 بوو ئيستگه ي دهنگى گه لى كوردستان ناوى تو ي خو ينده وه و رايگه ياندا كه له ئه نجامى خيانه ت و خو فروشيتدا مه فره زه يه كى پيشمه گه تو ي به سزاي گه ل و شو رش گه ياندى وه، ئه وه چو ن بوو؟

(س.س) له وه لامدا گووتى: ئو هه به له من به ركه وتم، بو كه سينكيتر ها تيون و وا يانزانيوو من ئه وم و له جياتى ئه و له منياندا، به لام باشبوو نه مردم).

ئو هه قاله ديرينه له سهر قسه كانى به رده وام بوو و گووتى: (باوه رت هه بى ماموستا ده رسيم، ها تيوو ه سه رم كه پي بليم كه به ده ستي خو م 14 فيشه كم ليتداوه و به هه له ش نه بووه و به قسه ي ئه و به رپرسيه كه تو ئستا جيگه ي متمانه ي ته واوى ئه وى، من بووم هه ولى كوشتنى تو م دا، به لام له وه ده ترسام، هه ر هه مان به ريرس ئه و جار ه به ده ستي كو نه ئه منيكى خو فروش و تازه شو رشگيري وه كو (س.س) بمكو ژى و له پيشمه رگه يه كى ديرينه وه بمكات به خائين و خو فروشيكى نو ي به بيانوى ئه وه ي كه نه پنى شو رشم دركاندوو ه!!).